

TISZAÚJVÁROS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA JEGYZŐJÉTŐL

☎ 3581 Tiszaújváros, Bethlen Gábor út 7.

☎ 49 / 548-014

☎ 49 / 548-011

Honlap: www.tiszaújváros.hu

E-mail: phivatal@tujvaros.hu

Szám: VIII/100-5/2024.

A beszámoló előkészítője:

Szakolczai Mária osztályvezető

Szlávikné Szabó Anett osztályvezető-helyettes

Szalai Csabáné csoportvezető

Kunné Novák Judit munkatárs

Készült: 2024. április 3.

Előkészítő tisztségviselő:

Dr. Fülöp György polgármester

B E S Z Á M O L Ó

az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról

Tisztelt Képviselő-testület!

Tiszaújváros Város Önkormányzatának a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. §-ának (6) bekezdése értelmében minden év május 31. napjáig a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatai ellátásáról átfogó értékelést kell készítenie. A Képviselő-testület által megtárgyalt értékelést meg kell küldeni a gyámhatóságnak, mely az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja a gyámhatóságot.

Az értékelés tartalmi követelményeit és szempontrendszerét a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 10. sz. melléklete határozza meg. A beszámoló elkészítésére a Korm. rendeletben meghatározott szempontok figyelembevételével került sor. A beszámoló kiterjed az önkormányzat által biztosított pénzbeli és természetbeni ellátásokra vonatkozó adatokra, a személyes gondoskodást nyújtó ellátások keret-

ében értékeli a gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módját, és a gyermekek napközbeni ellátásával kapcsolatos tapasztalatokat.

1. A település demográfiai mutatói

A népesség-nyilvántartás adatai szerint az elmúlt öt évben Tiszaújváros lakosságszáma permanens csökkenést mutat, mely tendencia jellemzi a 0-18 év, és a 19-62 év közötti lakosok számát is, ugyanakkor a 62 év fölötti lakosságszám folyamatosan növekszik. 2019. és 2023. között 9,6%-kal csökkent Tiszaújváros lakosságának száma. Megállapítható, hogy a csökkenés mértéke mérséklődött a 2018. és 2022. közötti 5 éves periódushoz (10,4%) képest. A 2023. december 31-ei állapot szerint a 0-18 év közötti lakosok száma 18,4%-kal, a 19-62 év közötti lakosok száma 12,8%-kal csökkent városunkban, míg a 62 év fölöttiek létszáma 5,3%-kal nőtt a 2019. december 31-ei állapothoz képest. Megállapítható, hogy míg a 2019. december 31-ei adat szerint az összlakosság létszámának megközelítőleg 17%-a 0-18 év között volt, a 62 év feletti aránya közel 23%, addig a 2023. december 31-ei állapot szerint a 0-18 év közötti lakosok aránya már csak 15,3%, míg a 62 év fölöttieké már a 26%-ot is meghaladja. A 0-2 év közötti lakosok száma stagnál, 2023. december 31-én 307 fő. A száz gyermekkorúra eső 65 éves és annál idősebb személyek számából megállapítható öregedési index értéke alapján Tiszaújvárosban (203) a népesség öregedésének folyamata gyorsabb az országosnál (141).

	2019. december 31-én (fő)	2020. december 31-én (fő)	2021. december 31-én (fő)	2022. december 31-én (fő)	2023. december 31-én (fő)
Lakosságszám	16 146	15 769	15 170	14 782	14 595
0-18 év közötti lakosok száma	2 735	2 578	2 412	2 300	2 232
19-62 év közötti lakosok száma	9 718	9 451	9 005	8 689	8 476
62 év feletti lakosok száma	3 693	3 740	3 753	3 793	3 887

A 2022. évi adatokkal összevetve megállapítható, hogy a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2023. évben csökkent, míg 2022. évben 74 hátrányos helyzetű és 62 halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket tartottak

nyilván, 2023. évben a hátrányos helyzetű gyermekek száma 42 fő, a halmozottan hátrányos helyzetűeké 39 fő volt.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

A pénzbeli és természetbeni ellátásokat, azok igénybevételének módját, illetve a jogosultsági feltételeket a Gyvt. és a gyermekvédelmi és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról szóló 1/2016. (I.28.) önkormányzati rendelet szabályozza.

2.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – meghatározott feltételeknek való megfelelés esetén – a szünidei gyermekétkeztetésnek, pénzbeli támogatásnak, valamint egyéb kedvezményeknek az igénybevételére. A Gyvt. alapján 2023. évben azok a gyermekek részesülhettek kedvezményben, akiknek családjában az egy főre jutó havi jövedelem a szociális vetítési alap összegének a 165%-át (47.025 Ft-ot), egyedülálló szülő által nevelt, tartósan beteg, súlyosan fogyatékos gyermek, illetve nagykorú igénylő esetén a 180%-át (51.300 Ft-ot) nem haladta meg, feltéve, hogy az igénylő az ellátásra való jogosultság vagyoni feltételeinek megfelelt.

A 2023. évben 138 gyermek részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, kérelem elutasítására nem került sor. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők 2022. évi adataival (179 fő) összevetve megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma csökkent. (A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők adatait az 1. melléklet tartalmazza.)

A Gyvt. alapján a gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez, illetve a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásához kapcsolódóan augusztus és november hónapokban alapösszegű (6.000 Ft), illetve emelt összegű (6.500 Ft) pénzbeli támogatást nyújtott az arra jogosultak részére. 2023. évben 57 alapösszegű és 164 emelt összegű pénzbeli támogatás kifizetésére került sor, összesen 1.408.000 Ft összegben. A támogatás teljes fedezetét a központi költségvetés biztosította.

2.2. Intézményi gyermekétkeztetési térítési díjkedvezmény

A Gyvt. 21. §-a értelmében természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szocvtv.) hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére a bölcsődében, mini bölcsődében, az óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban, az általános iskolai és – ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik – a középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, a Szocvtv. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében.

A Gyvt-ben rögzített feltételek fennállása esetén az intézményi gyermekétkeztetés biztosítható ingyenesen, vagy az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével.

Fentiekén túl a Gyvt. felhatalmazása értelmében a Képviselő-testület egyéni rászorultság alapján, illetve a kedvezményes étkezést kiegészítve, szintén egyéni rászorultság alapján a gyermekvédelmi és gyermekjóléti ellátásokról, azok igénybevételéről és a fizetendő térítési díjakról szóló önkormányzati rendeletben meghatározott – a család jövedelmi viszonyainak figyelembevételével – további étkeztetési kedvezményeket állapíthat meg. Az elmúlt évben az intézményi gyermekétkeztetés személyi térítési díj megállapítására vonatkozó kedvezmények jövedelmi értékhatára tekintetében jelentős mértékű, átlagosan 72%-os emelés történt.

2023. évben az ingyenes és kedvezményes étkezésben részesülők száma (471 fő) a 2022. évhez viszonyítva (520 fő) csökkent, ugyanakkor az iskolások esetében az egyéni rászorultság alapján megállapított gyermekétkeztetési térítési díjkedvezményben részesülők száma 11 fővel nőtt. Az egyéni rászorultság alapján megállapítható gyermekétkeztetési térítési díjkedvezményhez szükséges fedezetet az önkormányzat saját

forrásból biztosította. (Az intézményi gyermekétkeztetési térítési díjkezdvezményben részesülők adatait a 2. melléklet tartalmazza.)

A bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermekek esetében megállapítható, hogy jövedelem alapján, az ingyenes gyermekétkeztetésre jogosultak számában lényeges változás nem mutatkozik. Ezen jogcím szerint 2023. évben a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek esetében változatlanul 16, az óvodai nevelésben részesülő gyermekek közül 2022. évhez viszonyítottan mindösszesen 3 fővel több gyermek részesült ingyenes étkezésben.

(A szociális alapú gyermekétkeztetési térítési díjkezdvezményben részesülők adatait a 3. melléklet tartalmazza.)

2.3. Szünidei gyermekétkeztetés

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, továbbá a fentiekben meghatározott gyermekeken kívül a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

Tiszaújváros Város Önkormányzata mindig kiemelt figyelemmel fordult a gyermeket nevelő családok, a hátrányos helyzetű gyermekek felé, ezért élve a törvény adta lehetőséggel a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú gyermek részére is – saját forrásból – ingyenesen biztosítja, aki Tiszaújvárosban lakóhellyel, vagy bejelentett tartózkodási hellyel rendelkezik, és életvitelszerűen bejelentett tartózkodási helyén él.

2023. évben 2022. évhez viszonyítva kevesebb, 13 rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő kiskorú vette igénybe a tavaszi, nyári, őszi és téli szünetre vonatkozó szünidei gyermekétkeztetést, melyből hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermek 10 fő volt. 3 gyermek az önkormányzat fenti döntése alapján részesült szünidei gyermekétkeztetésben, melynek költségigénye 122.188 Ft volt.

A szünidei gyermekétkeztetés keretében a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztással a nyári és az évközi (őszi, téli, tavaszi) tanítási szünetek időtartamára eső valamennyi munkanapon biztosított volt 2023 évben is. (A szünidei gyermekétkeztetésben részesülők adatait a 4. melléklet tartalmazza.)

2.4. Táboroztatási támogatás

Természetbeni ellátásként táboroztatási támogatásban részesülhet az a gyermek, illetve 23. életévét be nem töltött nagykorú személy, aki Tiszaújváros közigazgatási területén működő állami, egyházi fenntartású alap- vagy közép fokú köznevelési intézmény nappali tagozatán tanul, és Tiszaújváros Város Önkormányzata által fenntartott intézmény, valamint állami vagy egyházi köznevelési intézmény, továbbá önkormányzati tulajdonú gazdasági társaság által szervezett nyári táboroztatásban, vagy nyári napközis táborban vesz részt, feltéve, hogy a nagykorú, illetve a gyermek és az egyik törvényes képviselője a kérelem benyújtását megelőzően legalább egy éve folyamatos tiszaujvárosi bejelentett lakóhellyel rendelkezik, és a nagykorú, illetve a gyermek és törvényes képviselője életvitelszerűen a tiszaujvárosi lakcímükön élnek. A támogatás mértéke nyári napközis tábor esetén tanulónként 12.000 Ft, nyári tábor esetében a táborozási költség 70%-a, maximum tanulónként 30.000 Ft.

2023. évben 1 fővel csökkent a táboroztatási támogatásban részesülők száma (2023. évben 4 fő). A felhasználás összege 66.000 Ft volt, mely saját forrásból került biztosításra. (A táboroztatási támogatásban részesülők adatait a 4. melléklet tartalmazza.)

2.5. Iskolakezdési támogatás

Évente egyszeri alkalommal iskolakezdési támogatásban részesülhetett 2023. évben is az a gyermek, illetve 23. életévét be nem töltött nagykorú személy, aki alap- vagy közép fokú köznevelési intézmény nappali tagozatán tanult, és családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladta meg a szociális vetítési alap összegének a 300%-át (85.500 Ft), egyedülállók, gyám által nevelt gyermek esetén a 320%-át (91.200 Ft), feltéve, hogy a nagykorú, illetve a gyermek és az egyik törvényes képviselője a kérelem benyújtását megelőzően legalább egy éve folyamatos tiszaujvárosi bejelentett lakóhellyel rendelkezett, és a nagykorú, illetve a gyermek és törvényes képviselője élet-

vitelszerűen a tiszaujvárosi lakcímen élt. A támogatás összege tanulónként 10.000 Ft volt.

2023. évben iskolakezdési támogatásban részesülők száma csökkent 2022. évhez viszonyítottn. Az elmúlt év során saját forrásból iskolakezdési támogatás jogcímén 124 jogosult részére 1.240.000 Ft került kifizetésre. (Az iskolakezdési támogatásban részesülők adatait az 5. melléklet tartalmazza.)

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:

Tiszaújváros Város Önkormányzata a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ keretein belül, a személyes gondoskodás körébe tartozó gyermekjóléti alapellátások közül a korábbiakhoz hasonlóan 2023. évben is a **gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek napközbeni ellátását** biztosította.

Az intézmény vezetője a 6. mellékletben foglaltak szerint ismertette a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásait, melynek lényeges elemeit az alábbiakban foglaljuk össze, a Korm. rendelet 10. sz. melléklete szerinti szempontrendszer figyelembevételével.

3.1. A gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai

2016. január 1-jétől a családsegítés és a gyermekjóléti szolgáltatás biztosítása egyrészt a család- és gyermekjóléti szolgálat, másrészt a család- és gyermekjóléti központ keretében történik.

3.1.1. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) működtetése kötelező önkormányzati feladat, melynek keretében egyrészt családsegítés, másfelől gyermekjóléti szolgáltatás biztosítására kerül sor. **Családsegítés** keretében szociális, életvezetési, mentálhigiénés tanácsadást, családgondozást, a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer (a továbbiakban: jelzőrendszer) működtetését, közösségfejlesztő, egyéni, csoportos programokat és szolgáltatásokat nyújt a Szolgálat. A **gyermekjóléti szolgáltatás** a gyermek érdekeit védő

speciális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A jogszabályi előírásoknak megfelelően a településen a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat működteti a jelzőrendszert, az egyének, családok, gyermekek problémáinak időben történő felismerése és azok mihamarabbi kezelése, valamint a szakemberek hatékony együttműködésének és munkájának összehangolása érdekében. Az elmúlt évben az irányadó jogszabályban foglaltak szerint a jelzőrendszer tagjai között 6 szakmaközi megbeszélésre került sor, melyek témái között - reagálva az aktuális társadalmi folyamatokra - többek között a demencia és a drogprevenció kérdésköre is megjelent, valamint szakmaközi tanácskozás keretében az emberkereskedelem láthatóvá tételének problematikája került feldolgozásra, szakértők közreműködésével.

A jelzőrendszertől az év folyamán 55 jelzés érkezett a Szolgálathoz, melyek közül döntően kiskorú (37 esetben), míg 18 esetben nagykorú volt a jelzett személy. Valamennyi jelzés figyelembevételével megállapítható, hogy a jelzést tevők tekintetében az arányok a pandémia előtti időszakhoz hasonlóan alakultak 2023. évben. Az elmúlt évben legnagyobb arányban, 42%-ban köznevelési intézményekből, 16%-ban állampolgároktól, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezettől kapott jelzést a Szolgálat. A jelzések mindössze 13%-a érkezett az egészségügyi szolgáltatóktól, 11-11%-a szociális szolgáltatóktól és a jegyzőtől, 3%-a a rendőrségtől, 2-2%-a pedig a bíróság, illetve az ügyészség részéről.

A **veszélyeztetett kiskorúak** száma – mely a beszámolással érintett évben mindösszesen 69 fő (2023. december 31-én 65 gyermek) – 7%-kal csökkent az előző évhez (74 fő) képest. A 2023. évben gondozásban lévő 69 fő veszélyeztetett kiskorú közül 10 fő hátrányos helyzetű, 11 fő halmozottan hátrányos helyzetű volt.

A **veszélyeztetettség okait** tekintve megállapítható, hogy a korábbi évekhez hasonlóan 2023-ban is a fő veszélyeztetettségi tényező (az ellátásban részesülő gyermekek 73%-ánál) a család közvetlen környezetében található. Elsődleges veszélyeztetettségi okként 39 gyermek esetében a család, szülők életvitele, életvezetési problémái, 6 gyer-

mek esetében a családi szerkezet és 4 gyermek esetén a velük szembeni rossz bánásmód tette indokolttá a szolgáltatás igénybevételét. Tanulási és magatartási zavar 10, drogfogyasztás 2, csavargás 1 gyermeket érintett. Lakhatási probléma miatt 1 gyermek került a Szolgálat látókörébe.

2023. évben emelkedett a **gyermekjóléti alapellátásban** részesülő családok/gyermekek száma. Míg 2022. évben alapellátás keretében 22 családot (42 gyermeket), addig 2023-ban 33 családot (69 gyermeket) gondozott a szolgálat. Az alapellátásban részesülők közül 10 család esetében került megszüntetésre a szolgáltatás, 3 esetben eredményes családgondozás okán, 1 gyermek nagykorúvá vált, 3 esetben az illetékesség hiánya, valamint 3 egyéb ok miatt.

2023-ban a Szolgálatnál **válsághelyzetben lévő anya gondozására** nem került sor.

A beszámolóval érintett évben sem **gyermekkorú**, sem **fiatalkorú szabálysértőt** vagy **bűnelkövetőt** nem tartott nyilván a szolgálat.

3.1.2. A Család- és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: Központ) járási szinten látja el feladatát, melyhez Tiszaújváros Város Önkormányzata biztosítja a személyi és tárgyi feltételeket.

A Központ feladata a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó (védelembe vétel, ideiglenes hatályú elhelyezés, nevelésbe vétel) javaslat elkészítése, speciális szolgáltatások biztosítása (jogi és pszichológiai tanácsadás, kapcsolattartási ügyelet, készenléti szolgálat, iskolai, óvodai szociális segítő tevékenység, szociális diagnózis készítése), a járás 7 Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának családsegítői szakmai munkájának segítése, illetékességi területén járási jelzőrendszeri feladatok ellátása.

Tiszaújvárosban a **védelembe vett kiskorúak** száma csökkenő tendenciát mutat. Az elmúlt évben a védelembe vett kiskorúak (127 fő) 11,8%-a volt tiszaujvárosi, ami arányaiban alacsonyabb, mint 2022. évben (24,1%). Az elmúlt év során 19 fő esetében szűnt meg a védelembe vétel, közülük 6 gyermek volt tiszaujvárosi. A védelembe vétel megszüntetését döntően (5 gyermek esetén) a sikeres családgondozás eredményezte, 1 fő elköltözött.

2023. évben a járásban 2, ebből Tiszaújvárosban 1 gyermek esetében történt családba fogadás, míg 2022-ben nem történt ilyen intézkedés. Nevelésbe vétel hatálya alá a 2022. évhez viszonyítva 8 fővel több, 62 gyermek tartozott, melyből 7 kiskorú tiszaujvárosi. A 2023. évben 3 kiskorú esetében került megszüntetésre a nevelésbe vétel.

Több évre visszatekintő - a nevelésbe vett gyermekek hazagondozását és szülői kapcsolattartását segítő szakmai tevékenységet akadályozó - tapasztalat a vér szerinti szülők együttműködésének és változtatási hajlandóságának hiánya.

Az elmúlt évben megelőző pártfogás alatt álló 7 kiskorú közül 4 fő volt tiszaujvárosi lakos.

A fentiekben jelzett adatok alapján továbbra is megállapítható, hogy Tiszaújvárosban a lakosságszámhoz viszonyítottan a hatósági intézkedést igénylő esetek aránya a járás egészéhez viszonyítottan alacsony, ami egyfelől azt tükrözi, hogy a veszélyeztetett kiskorúak száma a járás többi településével összehasonlításban továbbra is kevesebb, másfelől a veszélyeztetettség nem igényel hatósági intézkedést, ellátásuk gyermekjóléti alapellátás keretében biztosítható.

A **szociális diagnózis készítése** 2018-tól kötelező szolgáltatási elem a Központban, azonban a gyermekjóléti szolgálatok és a jelzőrendszer tagjai részéről a diagnózis felvételének kezdeményezése továbbra is csekély. 2023-ban 13 diagnózis felvételére került sor, ami rendkívül kevésnek bizonyul, különösen, ha figyelembe vesszük, hogy a szolgáltatást továbbra is főállású szakember, a járás valamennyi települése számára nyújtja. A fenntartó részéről a 2023. évben folytatott törvényességi ellenőrzés is rávilágított annak szükségességére, hogy kerüljön átgondolásra a szolgáltatásnak a feladatellátás rendszerében elfoglalt helye és gyakorlata. Az intézmény a 2024. évre megfogalmazott feladatok között célul tűzte ki a szociális diagnózis láthatóvá tételét, a képzett esetmenedzser személyes jelenlétének biztosítását a járásban működő szolgálatoknál, a felkérések számának növekedése érdekében.

2018. szeptember 1-jétől a Központ kötelező speciális szolgáltatásként biztosítja a Tiszaújvárosi járás illetékességi területén működő köznevelési intézmények számára – együttműködési megállapodás alapján – az **óvodai és iskolai szociális segítő tevé-**

kenységet. A feladatellátás az év első felében 17 iskolában és 20 óvodában valósult meg, szeptembertől 2 intézmény bezárásra került. Az ellátott gyermeklétszám a 2023. októberi adat szerint 5.162 fő volt, mely a tavalyi évhez képest emelkedő tendenciát mutat.

Az elmúlt év során is fennálló létszámhiány ellenére az óvodai és iskolai szociális segítők által ellátott tevékenységek száma a 2022. évi (2.955) szinthez közelítő, mindösszesen 2.888. A leggyakoribb ellátási forma 2023-ban is a pedagógusokkal történt konzultáció volt, de hangsúlyosabbá vált a szülőkkel folytatott konzultáció (53 fő) is, illetve fókuszba kerültek az egy időben több gyermek probléma-specifikus kezelését lehetővé tevő csoportfoglalkozások is, melyekre egyre nagyobb számban, a 2023. évben 111 (2022-ben 55) alkalommal került sor. Fentiekén túl az óvodai és iskolai szociális segítők közreműködtek egy napközis tábor szervezésében és lebonyolításában is, ahol a 6-10 éves korosztályból 17 gyermek vett részt. Összességében a statisztikai adatokból látható, hogy a koronavírus járvány miatt jelentős mértékben visszaesett óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység a jelenléti oktatás mellett a 2023. évben meghaladta a pandémia előtti szintet.

A Központ speciális szolgáltatásai Tiszaújváros és a Tiszaújvárosi járás lakosai számára nyújtott **jogi és pszichológiai tanácsadás**. A havi 4 órában nyújtott jogi tanácsadás szolgáltatást a beszámolóval érintett évben 84 fő, 98 alkalommal vett igénybe, az előző évekhez hasonlóan végrehajtással, gyermekelhelyezéssel, kapcsolattartással, közös tulajdon megszüntetésével, örökléssel, ajándékozással, végrendelettel, vagyonmegosztással, banki hitelekkel kapcsolatos ügyintézés segítése érdekében.

A Központ havi 30 órában a tiszaujvárosi lakosok, valamint a járás településein élő, hatósági intézkedés hatálya alatt álló ügyfelek számára biztosít **pszichológiai tanácsadást**. A szolgáltatást a beszámolóval érintett évben 191 alkalommal, 64 fő vette igénybe.

A Központ további speciális szolgáltatása a **kapcsolattartási ügyelet**. Bírósági döntés, vagy gyámhatósági határozat alapján a Központ havi két alkalommal biztosítja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre

alkalmas semleges helyszínt és felügyeletet ellátó szakembert. 2023. évben a kapcsolattartási ügyeleten 8 fő (5 felnőtt és 3 gyermek) jelent meg, összesen 33 alkalommal, ami jelentős mértékű csökkenést jelent a szolgáltatás igénybevételét illetően, a 2022. évi 21 főhöz és 108 alkalomhoz képest. A gyámhatóság által elrendelt szülői kapcsolattartás 4 gyermek esetében együttműködés hiányában nem valósult meg.

A **gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat** célja a Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő segítségnyújtás, melyet a járás minden család- és gyermekjóléti szolgálatában kifüggesztett telefonszám elérésével biztosít az intézményegység. 2023-ban 20 hívás érkezett a készenléti telefonra, 37%-kal kevesebb, mint 2022-ben (32 hívás). A hívások jelentős részének célja tájékoztatás kérése, 1 esetben kiskorú veszélyeztetettségéről, 1 alkalommal felnőtt korút érintő családon belüli bántalmazásról érkezett jelzés.

3.2. A gyermekek napközbeni ellátása, az ellátás igénybevétele, és az ezzel összefüggő tapasztalatok

Tekintettel arra, hogy Tiszaújváros állandó lakosainak a száma a 10 000 főt meghaladja, a Gyvt. 94. § (3) bekezdés a) pontja értelmében az önkormányzat köteles bölcsődét működtetni. Jogszabályi kötelezettségének eleget téve Tiszaújváros Város Önkormányzata, a gyermek 20 hetes korától három éves koráig, a 108 férőhelyes „Napsugár” Bölcsődében biztosítja a gyermekek napközbeni ellátását. A beíratott gyermekek létszáma 2023. december 31-én 54 fő volt. A bölcsődei ellátást igénybe vevők száma 2021. évben 114, 2022-ben 104 fő, 2023-ban 101 fő volt. Összességében a kihasználtsági mutatókat (2023. évben 59,6%) tekintve megállapítható, hogy a rendelkezésre álló férőhelyszám továbbra is meghaladja a helyi szinten jelentkező lakossági igényeket. Fentiekre tekintettel az intézmény a jövőben prioritásként kezeli az ellátás minőségének fejlesztését, a szolgáltatások körének bővítését a magasabb igénybevétel elérése érdekében.

4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatai, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások

2023. évben külső szakmai felügyeleti szerv részéről nem került sor ellenőrzésre. A fenntartó törvényességi ellenőrzése során a szociális diagnózis hatékonyabbá tételére, illetve a szakmai tevékenységek, programok és belső szakmai ellenőrzések éves tervekben foglalt ütemezéseinek megfelelő, rendszeres és dokumentált megvalósítására vonatkozóan fogalmazott meg javaslatot.

5. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés, különös tekintettel a szabadidős és drog-prevenációs programokra

A Tiszaújvárosban működő helyi civil szervezetek széles körének tevékenysége közvetlenül, vagy közvetve kapcsolódik a gyermekekhez, fiatalokhoz, az önkormányzat többek között ezért is tartja fontosnak a civil szervezetek támogatását. A civil pályázati keretből támogatott szervezetek többségének működése kötődik az önkormányzat gyermekjóléti feladatainak ellátásához, az egészség-prevenció, a társadalmi integráció, a sport és a kultúra területén a gyermekeket is érintő tevékenységeik révén. Ezen, közel 30 civil szervezet a múlt évben a civil szervezetek pályázati keretéből, cél szerinti programjaik megvalósításához, valamint 2023. évi működésükhöz tízmillió forintot meghaladó összegű támogatásban részesült Tiszaújváros Város Önkormányzatától.

Tiszaújvárosban a drogprobléma visszaszorítása érdekében együttműködő szervezetek és intézmények tevékenységének koordinálását a 2001. évtől működő **Tiszaújvárosi Kábítószerügyi Egyeztető Fórum** (a továbbiakban: KEF) végzi.

A KEF tagintézményei az elmúlt év során is kiemelt figyelmet fordítottak a megelőzésre és az egészséges életmód fontosságára. A köznevelési intézmények mindegyike elkötelezett volt abban, hogy programjaik révén az egészségtudatos életmód fontosságát hangsúlyozva ösztönözzék a szemléletmódváltást az egészségesebb életvitel irányába. Az oktatási intézmények nem csak a drogfogyasztás, hanem a fiatalok körében egyre inkább terjedő dohányzás és energiatital-fogyasztás káros hatásaira is rendszeresen felhívták a tanulók figyelmét.

A KEF a 2023-as év során is prioritásként kezelte az ismeretek bővítését, a városi drogprevenációs események és programok szervezését. A szervezet tevékenységében a kortárssegítő csoport újraszervezése jelentős hangsúlyt kapott a helyi iskolákkal együttműködve. A KEF az elmúlt évben megtartott négy rendes ülésén kívül, nyílt ülés

biztosításáról is gondoskodott, melynek célja a tanulók széleskörű bevonása volt a KEF programjaiba. A nyílt ülés keretében két alkalommal drogprevenciós színházi előadás került bemutatásra, melyen előadásonként összesen 60-70 fő – pedagógus, KEF tag és 14. életévét betöltő diák – vett részt. A KEF a „drognak való NEM-et mondás” és az egészséges életmódra való figyelem felhívás témájában tiszaujvárosi diákok számára filmkészítő pályázatot hirdetett, továbbá a nyári szünetre való tekintettel szülői tanácsadó kalauz is készült, melynek középpontjában a dohányzás, az alkoholfogyasztás, a dizájner drogok, illetve a túlzott „kütyühasználat” veszélyeire való figyelemfelhívás és az egészséges életmód fontossága állt. A KEF az elmúlt év során számos szakmai konferencián képviseltette magát, melyek mindegyike hozzájárult a szervezet küldetésének eredményesebb teljesítéséhez. Ezek a konferenciák nem csupán a szakmai ismeretek bővítésére szolgáltak, hanem lehetőséget teremtettek a KEF-nek a helyi és regionális együttműködések erősítésére is. A KEF egész évben aktívan kommunikált a szakmai programjáról és prevenciós tevékenységéről az érintett célcsoportok felé a helyi média segítségével.

6. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

- A **pénzbeli, természetbeni ellátások** tekintetében az önkormányzat elsődleges célja továbbra is, hogy úgy alakítsa az ellátások rendszerét, hogy a legadekvátabb segítséget tudja nyújtani a rászoruló családok számára. Feladat – a változó gazdasági, társadalmi környezetre tekintettel – a jelenleg működő támogatási rendszer hatékonyságának a vizsgálata és szükség esetén módosítása a szociális vívmányok megőrzése, és minél magasabb színvonalon történő biztosítása érdekében.
- A **személyes gondoskodást nyújtó ellátások** biztosítása során a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központnak a jövőben is törekednie kell a jelzőrendszeri kapcsolatok és együttműködés hatékonyságának fokozására, a szakterületek közötti szinergiák kiépítésére, a felmerülő szükségletek pontos azonosítására és a fókuszált, gyors reagálásra, a prevenciós tevékenység megerősítésére, valamint a gyermekek nappali ellátása tekintetében a kihasználtság optimalizálására.

Összességében elmondható, hogy Tiszaújváros Város Önkormányzata a településen élő gyermekek védelme érdekében a pénzbeli és természetbeni ellátások széleskörű rendszerét biztosítja, kiegészítve a gyermekjóléti szolgáltatásokkal. Az önkormányzat által nyújtott támogatások jelentősen enyhítik a megélhetési problémákkal küzdő családok anyagi gondjait, esélyt, biztonságot nyújtva a nehezebb körülmények között nevelkedő gyermekek tanulásához és megélhetéséhez szükséges feltételek biztosításához. A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ által nyújtott család- és gyermekjóléti szolgáltatások, valamint a gyermekek napközbeni ellátásának színvonalas biztosításához a jogszabályban meghatározott minimumokon túlmutató, kiemelkedő színvonalú működési feltételek állnak rendelkezésre. A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ szolgáltatásait igyekszik a város stratégiai dokumentumaiban foglaltakkal összhangban, a célcsoport igényeihez és szükségleteihez igazodva strukturálni, a jogszabályi változásoknak megfelelően, az aktuális társadalmi folyamatok kihívásaira reagálva, folyamatosan megújítani és fejleszteni. A település gyermekvédelmi rendszere, tevékenysége jó színvonalon biztosítja a krízishelyzetek, a veszélyeztetettség megelőzését és kezelését.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a beszámolót tárgyalja meg és fogadja el.

Tiszaújváros, 2024. április 3.

Dr. Juhos Szabolcs
jegyző

HATÁROZATI JAVASLAT

Tiszaújváros Város Önkormányzatának Képviselő-testülete megtárgyalta az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolót és az alábbi döntést hozta:

- 1./ A Képviselő-testület a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló beszámolót elfogadja.

Felelős: jegyző

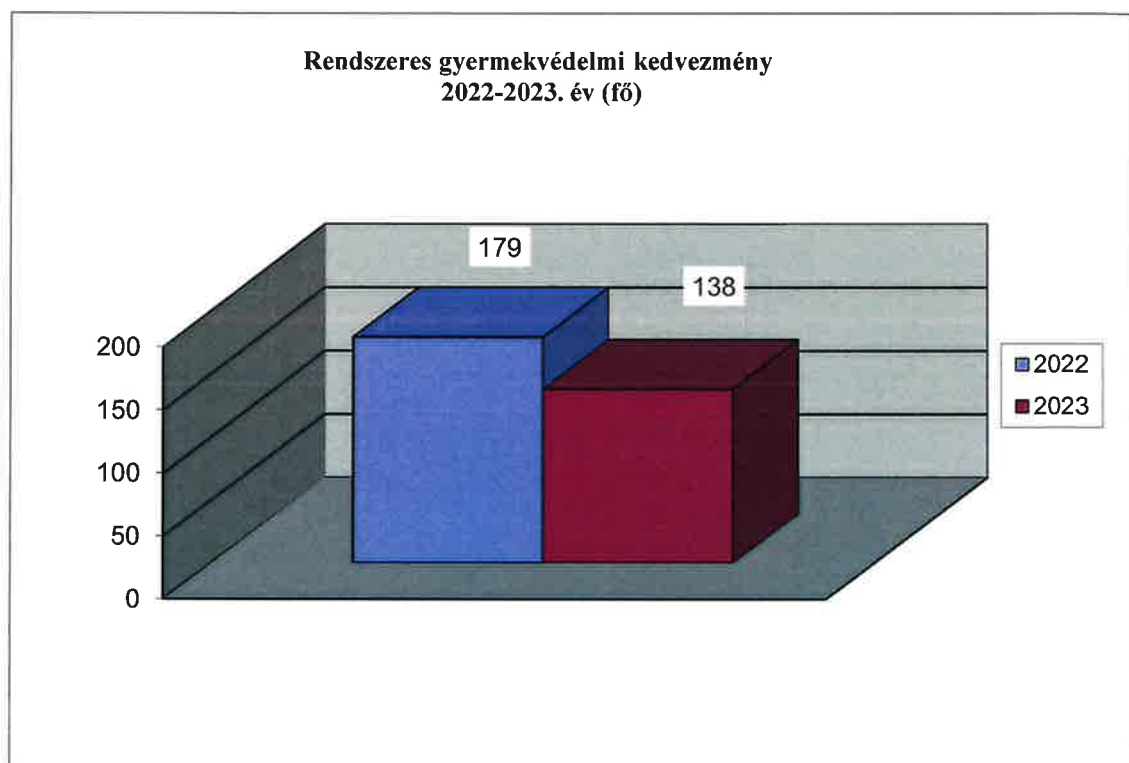
Határidő: 2024. április 25.

- 2./ A Képviselő-testület felkéri a Polgármesteri Hivatalt a szükséges intézkedések megtételére, a beszámoló B.-A.-Z. Vármegyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály, Szociális és Gyámügyi Osztály részére történő megküldésére.

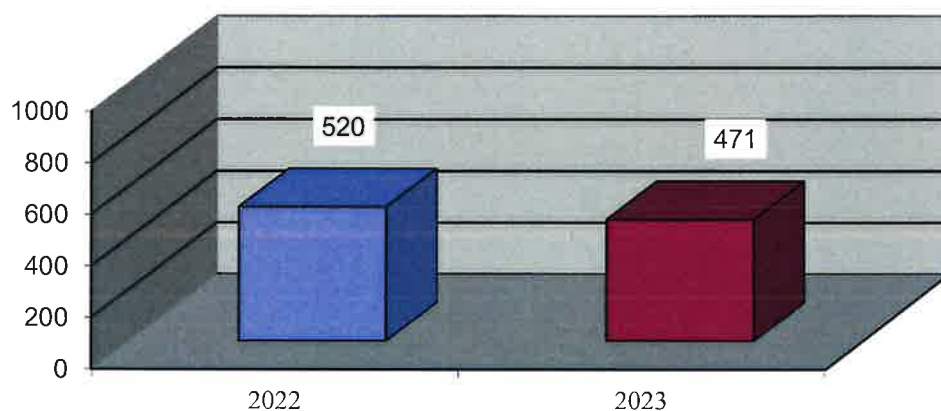
Felelős: jegyző

Határidő: 2024. május 3.

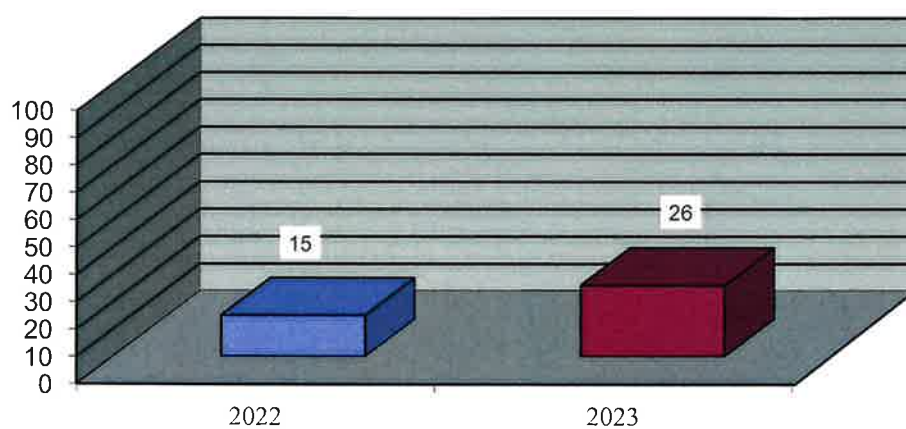

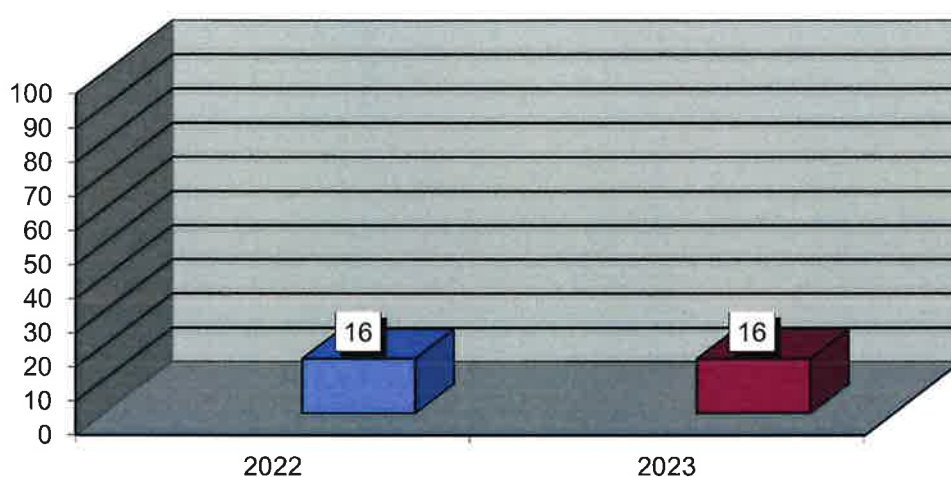
**Ingyenes és kedvezményes gyermekétkeztetési térítési díjkedvezmény
2022-2023. év (fő)**

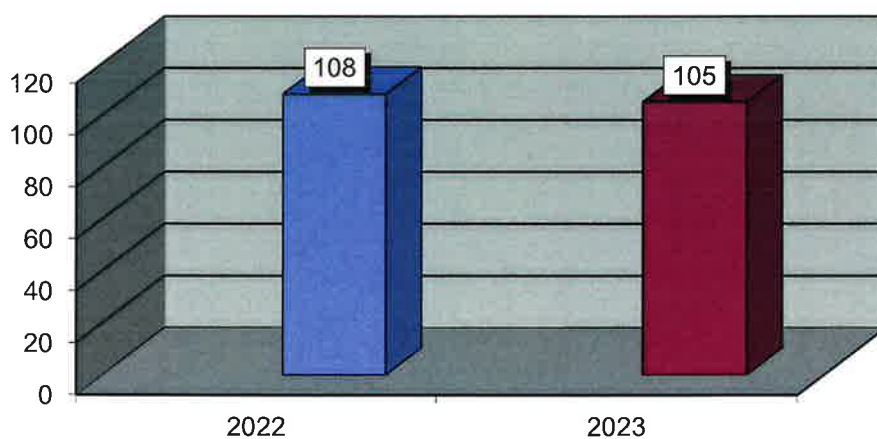
**Szociális alapú gyermekétkeztetési térítési díjkedvezmény
Iskola
2022-2023. év (fő)**

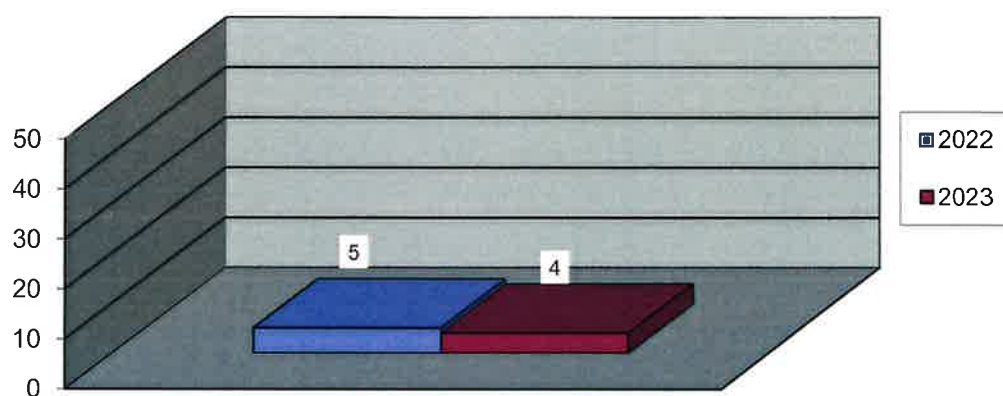
Szociális alapú gyermekétkeztetési térítési díjkezdmény
Bölcsőde
2022-2023. év (fő)

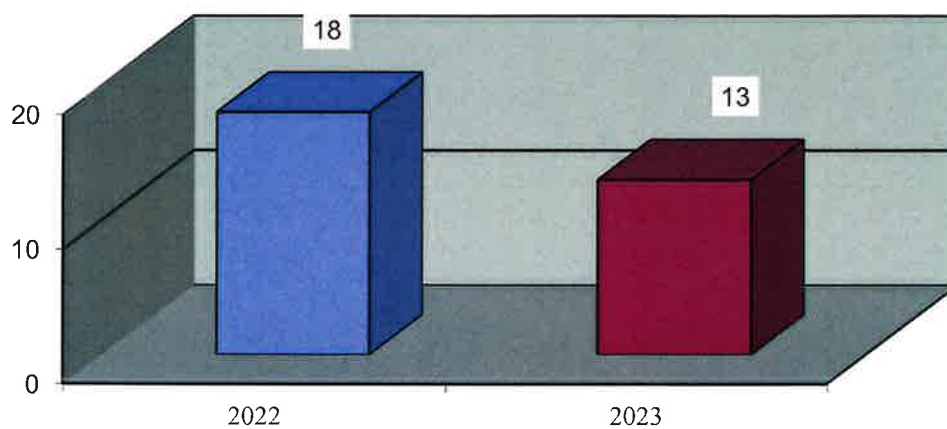
Szociális alapú gyermekétkeztetési térítési díjkezdmény
Óvoda
2022-2023. év (fő)

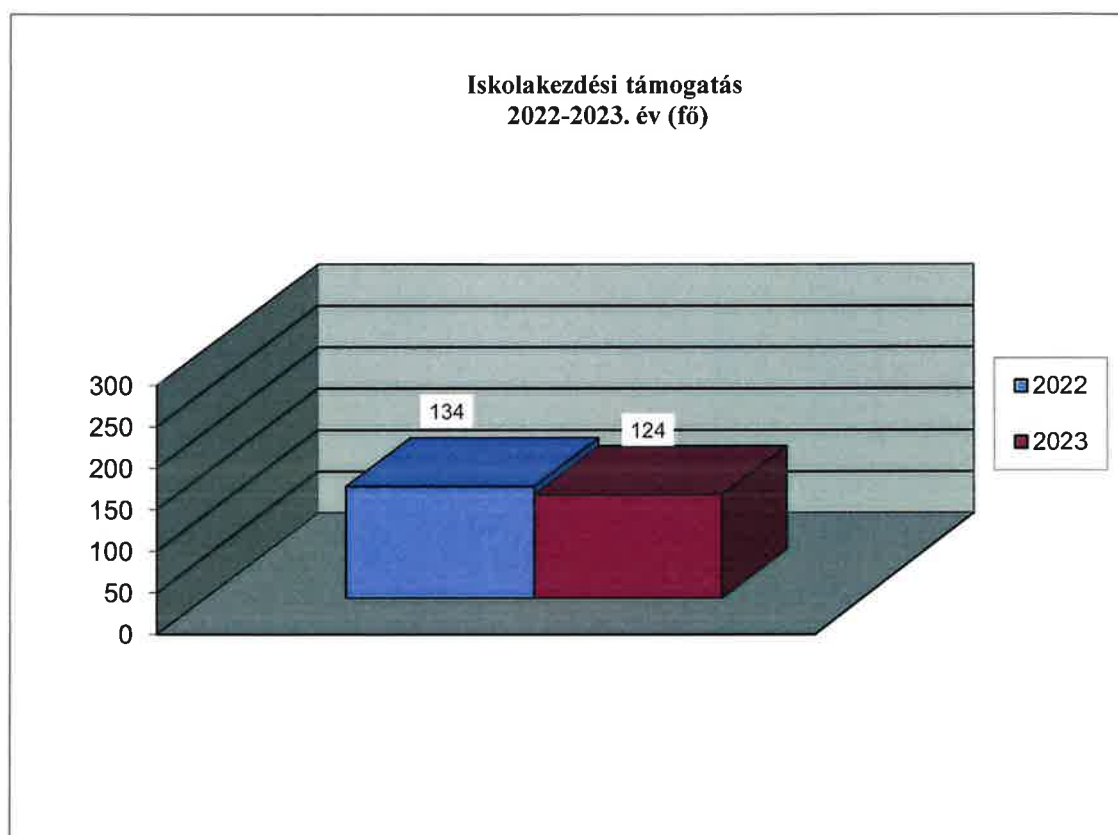

**Táboroztatási támogatás
2022-2023. év (fő)**

**Szünidei gyermekéktetés
2022-2023. év (fő)**

Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ
3580 Tiszaújváros, Kazinczy út. 3.

Tel.: 49/548-190 Fax: 49/340-141 E-mail: human@tujvaros.hu
Levelezési cím: 3581 Tiszaújváros, Pf.: 64.

**Átfogó értékelés a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak végrehajtásáról
2023. évben**

Tisztelt Képviselő-testület!

A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ a gyermekvédelmi gondoskodás körében gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekek napközbeni ellátását biztosítja Tiszaújvárosban. A gyermekjóléti feladatokat az intézmény két különálló szakmai egysége, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, valamint a Család- és Gyermekjóléti Központ látja el. A „Napsugár” Bölcsőde a gyermekek napközbeni ellátására szolgáló intézmény.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ keretén belül önálló szakmai egységként működik. Az intézmény a települési önkormányzat működési területén élő szociális és mentális problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok számára nyújt segítő szolgáltatást. Célja az egyének és családok életvezetési képességének megőrzése, fejlesztése, a problémák kialakulásának megelőzése, a kiváltó okok feltárása, krízishelyzetek kezelése, a kialakult problémák megszüntetése.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat gyermekvédelmi feladatai

- Figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások

iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.

- A gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelőrendszert (továbbiakban: jelzőrendszer) működtet, amely a prevenciót, a hatékony segítségnyújtást célozza.
- A veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése érdekében esetmegbeszélést, esetkonferenciát szervez.
- Támogatja, segíti a válsághelyzetben lévő várandós anyát, hozzásegíti különböző alapellátásokhoz, szolgáltatásokhoz, támogatásokhoz.
- Szociális, mentálhigiénés, életvezetési, családtervezési és gyermeknevelési tanácsadást nyújt.
- Mentális gondozást végez, meghallgatja az egyén, család, a gyermek panaszát, segítséget nyújt a problémák okának feltárásában, szükség esetén jelez az illetékes hatóságok, illetve szolgáltatók felé.
- Szociális segítőmunkával segíti és növeli az egyén kompetenciáját ahhoz, hogy a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldására képessé váljon.
- Segíti a nehéz élethelyzetben élő és anyagi nehézségekkel küzdő családok, egyének pénzügyi és természetbeni ellátásokhoz, továbbá szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutásának megszervezését, közreműködik a helyi önkormányzat által megállapított rendszeres és nem rendszeres támogatások felhasználásában.
- Közösségépítő programokat, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést szervez.
- Segíti a speciális támogató, önszorgító csoportok szervezését és működtetését.
- Adományokat gyűjt és közvetít.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat működése

A Család- és Gyermekjóléti szolgáltatás Tiszaújváros közigazgatási területén élő, életvitelszerűen tartózkodó lakosokra terjed ki. A város lakosságszáma (a Magyar Államkincstár 2023. január 1-jei adatai alapján) 14.878 fő, a településen élő 0-18 éves gyermekpopuláció létszáma 2.187 fő volt.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szociális segítő munka keretében segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében. Az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémáinak megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja a rászoruló személy saját és környezetében fellelhető erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a krízishelyzet megoldása érdekében. Ezen túlmenően a családsegítő koordinálja az esetkezelésben részt vevő szakemberek munkáját, esetkonferenciát és esetmegbeszélést szervez, és legalább hathavonta értékeli az esetkezelés eredményességét. Jogszabályi előírás alapján a családsegítőnek az igénybe vevővel legalább havonta három alkalommal kell találkozni. A 2023-as évben 1.272 esetben családlátogatás formájában, 672 esetben a szolgálatnál került személyes találkozásra sor, illetve egyéb módon (telefonon) 643 alkalommal valósult meg a kapcsolattartás. A Szolgálat 2023. évben 69 gyermeket gondozott alapellátásban, akik 33 családba tartoztak. Az alapellátás 10 család esetében szűnt meg az év folyamán, amelyből 3 esetben a sikeres családgondozás volt a megszűnés oka. Szintén 3-3 esetben illetékesség hiánya és egyéb ok miatt szűnt meg az ellátás. Egy esetben a megszüntetés oka a nagykorúság elérése volt.

A veszélyeztetett kiskorúak száma 2023-ban 69 fő volt, amelyből 10 gyermek hátrányos helyzetű, 11 fő halmozottan hátrányos helyzetű minősítéssel rendelkezett. 2023. december 31-én 65 veszélyeztetett kiskorút tartott nyilván a szolgálat.

2023-ban sem gyermekkorú, sem fiatalkorú szabálysértőt vagy bűnelkövetőt nem tartott nyilván a szolgálat.

Az év folyamán a Szolgálat válsághelyzetben lévő várandós anyát nem gondozott.

A gyermekek veszélyeztetettségének fő okai

A gyermekek veszélyeztetettsége tekintetében a *környezeti főcsoportban* (73 %) a legnagyobb az érintett gyermekek száma, mely magában foglalja a szülők, család életvitelét, életvezetési problémáját (39 gyermek), lakhatási problémát (1 gyermek), a családi szerkezetet (6 gyermek), gyermekekkel szembeni rossz bánásmódot (4 gyermek). Az *egészségi főcsoportba* (17 %, 12 gyermek) tartozik a magatartás vagy tanulási zavar (10

gyermek). Az *anyagifőcsoportba* az ellátottak 6%-a tartozik (4 gyermek). A *magatartási főcsoportban* a gyermekek 4 %-a érintett, (3 gyermek), ami magában foglalja a drogfogyasztás (2 gyermek) és a csavargás (1 gyermek) kategóriákat.

Jelzőrendszer

Az egyének, családok gyermekek problémáinak időben történő felismerése és azok mihamarabbi enyhítése érdekében az állam a szociális és gyermekjóléti ellátórendszerének keretében jelzőrendszert működtet. A jelzőrendszer fontos feladata a szakemberek hatékony együttműködésének és munkájának összehangolása, melynek érdekében a jelzőrendszeri felelős szakmailag támogatja a családsegítőket, szervezi és támogatja munkájukat a jelzőrendszerrel folytatott együttműködés terén. Szükség szerint esetkonzultációt biztosít, éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít, esetmegbeszéléseket, esetkonferenciákat, szakmaközi megbeszéléseket, éves konferenciát szervez és folyamatosan kapcsolatot tart a jelzőrendszeri tanácsadóval. Szakmaközi tanácskozás keretében Nagy István és Dr. Szabóné Szalay Csilla tartott előadást *“Tegyük láthatóvá az emberkereskedelmet”* címmel. 2023-as évben hat szakmaközi megbeszélés valósult meg. Május hónapban *“A bűnmegelőzési tanácsadók, drogrevenüciós tiszt munkájának megismerése”* témakörben tartott előadást Molnár László rendőr őrnagy. Szeptemberben az Alzheimer Világnap alkalmából került megrendezésre rendezvény és szakmaközi megbeszélés, ahol interaktív előadás formájában a „Nefelejts” klub vezetője Tóthné Kocsis Éva tartott előadást *“Gondolatok a demenciáról”* címmel. Ugyanebben a hónapban Károlyi Krisztina, mint jelzőrendszeri felelős tartott előadást *“A család és gyermekjóléti szolgálat szervezeti struktúrája, feladatai, rendőrség szerepe a jelzőrendszerben”* témakörben. Októberben az *“Óvodai iskolai szociális segítők tevékenységének módszertanáról”* tartottak előadást Balogné Liptai Andrea, Kovács Viktória, Nemes Antónia óvodai-iskolai szociális segítők. November hónapban *“A pártfogó felügyelő munkájának megismerése”* címmel tartott előadást Szoboszlai Gabriella pártfogó felügyelő, a védőnőknek Károlyi Krisztina jelzőrendszeri felelős *“Szociális ellátások”* témakörben.

A szolgálathoz 2023-ban 55 jelzés érkezett a jelzőrendszer tagjaitól. 37 esetben kiskorú, 18 esetben nagykorú volt a jelzett személy. A jelzőrendszer tagjai közül legnagyobb

számban a köznevelési intézményből, szakképző intézményből (42%) érkezett jelzés, ezt követte az állampolgár, gyermek és felnőtt érdekeit képviselő társadalmi szervezet (jelzések 16 %-a). Az egészségügyi szolgáltatótól a jelzések 13 %-a, a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatóktól és a jegyzőtől 11-11 %-a érkezett, valamint 3% a rendőrségtől, 2-2% a bíróság-ügyészségtől és az állami fenntartói feladatainak ellátására a kormány rendeletében kijelölt szervtől.

A 0-17 éves korosztályban a jelzések számát tekintve legtöbb jelzés a köznevelési intézményből érkezett, ezt követte az állampolgár, társadalmi szervezet, egészségügyi szolgáltató, illetve a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók. Legtöbb esetben igazolatlan hiányzásról, egészségügyi-mentális problémákról, illetve elhanyagolásról érkeztek a jelzések.

Egyéb szolgáltatások:

Az intézmény széleskörű adományozással igyekszik könnyíteni a súlyos anyagi problémákkal küzdők helyzetén. Településünkön jól működik a magánszemélyek által felajánlott adományozás, melynek típusai a következők: ruhaneműk, játékok, bútorok, elektronikai eszközök, tartós élelmiszerek. A 2023-as évben 24 alkalommal került sor ruhaadomány osztásra. A Tesco Pékség projekt keretében napi rendszerességgel, pékáru, illetve zöldség került kiosztásra tiszaujvárosi rászoruló családok részére így összesen 21.296 kg élelmiszert juttatott el a szolgálat a családokhoz. A szolgáltatásban résztvevők száma 205 család (566 fő). A családsegítő kollégák közreműködtek a gyermekétkeztetés térítési díjhátralékot felhalmozó családok segítésében, tájékoztatták a fizetésre kötelezett személyt az igénybe vehető támogatásokról, és szükség esetén segítséget nyújtottak a család részére a szociális támogatás iránti kérelem benyújtásához. A 2023-as évben a hátralékot felhalmozó családok esetében 660 alkalommal végzett a szolgálat családlátogatást, és 3 családot sikerült szociális támogatáshoz juttatnia. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat jogszabályi kötelezettség alapján minden évben felkeresi a szünidei gyermekétkeztetésre jogosult hátrányos helyzetű, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő halmozottan hátrányos helyzetű és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermeket nevelő családokat. Tájékoztatja őket a szünidei étkeztetés

igénylésének lehetőségéről, és segítséget nyújt a kérelmek kitöltéséhez és benyújtásához. A nyilatkozatok kitöltésében és benyújtásában egyetlen család sem vette igénybe a felkínált segítséget. A 2023-as évben a tavaszi szünetben 1 fő, a nyári szünetben 12 fő, őszi szünetben 8 fő, míg a téli szünetben 9 fő vette igénybe a szünidei gyermekétkeztetést.

A szolgálat a 0-3 éves korú kisgyermekeket nevelő szülők – elsősorban az édesanyák – preventív célzatú, a szabadidő hasznos és informatív eltöltését, valamint a kisgyermekek közösségbe történő beilleszkedését szolgáló, nyitott foglalkozást működtet havi egy alkalommal. 2023. évben 12 alkalommal összesen 65 fő - ebből 31 gyermek - vett részt a klubfoglalkozásokon. A programok során a családsegítőktől, illetve a meghívott vendégektől (fejlesztőpedagógus, óvónő, bölcsőde szakmai vezető) kaphattak hasznos tanácsokat a résztvevők. A klub a szabadidő hasznos eltöltése mellett segíti a kisgyermekek szocializációját, közösségi beilleszkedését. A szolgálat 2023. júniusában első alkalommal valósította meg a Tiszaszederkényi családi napot, melyen 21 fő vett részt (18 gyermek és 3 felnőtt). A családi nap célja volt a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek részére családi programok biztosítása, élmény és ismeretszerzés, szabadidős tevékenységek szervezése és irányítása. A megvalósult programok a szabadidő hasznos eltöltése mellett hozzájárultak a gyerekek szociális készségeinek, képességeinek, viselkedésének, magatartásának formálásához, valamint a konfliktusmentes társadalmi beilleszkedéshez.

Felügyeleti szervek szakmai ellenőrzésének tapasztalatai:

A fenntartó törvényességi ellenőrzése során megfogalmazásra került, hogy a továbbiakban a csoportfoglalkozásokat a munkatervhez igazodó rendszerességgel biztosítsa a szolgálat, illetve a szakmai programban meghatározott szakmai munka nyomon követhetősége érdekében a dokumentációban rögzítésre javasolt az elmaradt foglalkozások oka, a lebonyolított foglalkozások tekintetében a megvalósult program összefoglalása, tapasztalatai. Továbbá javasolt a belső szakmai ellenőrzéseknek az ellenőrzési tervben foglalt ütemezés szerinti, rendszeres lebonyolításának megvalósítása. A javaslatban leírtaknak a szolgálat eleget tett.

Család- és Gyermekjóléti Központ működése

Család- és Gyermekjóléti Központnak az a járasszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.

Ellátandó feladatai:

- a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatások, programok biztosítása:
  - utcai szociális munkához kapcsolódó tevékenység – ifjúsági járőrszolgálat,
  - kapcsolattartási ügyelet,
  - gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat,
  - jogi tájékoztatásnyújtás,
  - pszichológiai tanácsadás,
  - óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység;
- a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységek ellátása, melynek keretében:
  - kezdeményezi a gyermek védelembe vételét, súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
  - javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
  - együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
  - a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve - a család

gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,

- utógondozást végez a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
  - védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet készít.
- szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára,
  - szociális diagnózist készít,
  - járási jelzőrendszeri feladatokat lát el.

A Család- és Gyermekjóléti Központ ellátotti köre Tiszaújvárosban, valamint a tiszaujvárosi járás további 15 településén (Kesznyéten, Kiscsécs, Girincs, Muhi, Nagycsécs, Sajószöged, Sajóörös, Tiszapalkonya, Oszlár, Hejőkürt, Nemesbikk, Hejőbába, Szakáld, Hejőszalonta, Hejőkürt) életvitelszerűen tartózkodó és/vagy bejelentett lakcímmel rendelkező, 0-17 éves korú gyermekek, fiatal felnőttek és szüleik/gyámjaik. Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység tekintetében az ellátottak köre kiterjed a Tiszaújvárosi Járás köznevelési intézményeiben óvodai, iskolai és kollégiumi jogviszonnyal rendelkező gyermekekre, szüleikre, törvényes képviselőikre, a pedagógusokra, a köznevelési intézményben dolgozó egyéb szakemberekre (pszichológus, védőnő, logopédus stb.), és a köznevelési intézmények közösségeire. A Család- és Gyermekjóléti Központ illetékeségi területén a (Magyar Államkincstár 2023. január 1-ei adatai alapján) 30.437 fő élt. Az összlakosságból a 0-17 évesek száma: 5.605 fő volt, mely gyermekszámból hatósági intézkedéssel érintett 201 fő volt, tehát a járás 0-17 éves korosztályának 3,6%-a.

Mint ahogyan azt az 1. sz. melléklet is mutatja, a hatósági intézkedéssel érintett személyek száma az előző évek folyamatosan emelkedő tendenciájától eltérően minimális csökkenést mutat. A 2022. évhez képest 2,36%-al csökkent a hatósági intézkedéssel érintett személyek száma (szülő és gyermek). 2022-ben 203 kiskorú volt érintett a tiszaujvárosi

járás területén valamely hatósági intézkedésben, mely 2023. évben 201 fő volt. Ez 1%-os csökkenést jelent. Egyre inkább tapasztalható, hogy a Család- és Gyermejjóléti Központtal kapcsolatba kerülő családok halmozott nehézségekkel küzdenek – életviteli, gyermeknevelési, párkapcsolati, anyagi, elégtelen élet – és lakáskörülmények. Ezen családokban nevelkedő kiskorúak esetében súlyosabb és összetettebb problémákkal szembesülnek a segítő szakemberek.

A tavalyi évhez viszonyítva 14 fővel csökkent a védelembe vett gyermekek száma a járás egészét tekintve, 2022-ben 141 fő, 2023-ban 127 fő volt. Tiszaújváros vonatkozásában is jelentősen – 19 fővel – csökkent a védelembe vett kiskorúak száma 2022. évhez képest, a tavalyi év során mindösszesen 15 fő tiszaújvárosi védelembe vett kiskorút tartott nyilván a Család- és Gyermejjóléti Központ.

Hatósági intézkedés megszűnésére a tavalyi év során 25 kiskorú esetében került sor. 19 védelembe vétel, 3 nevelésbe vétel és 3 utógondozás szűnt meg. A hatósági intézkedések megszűnésében 6 fő tiszaújvárosi kiskorú volt érintett. Mind a 6 esetben a védelembe vétel megszűnésére került sor, amelyből 5 alkalommal eredményes gondozási tevékenység, 1 esetben pedig költözés tette indokolttá a védelembe vétel megszűnését. A tiszaújvárosi járás többi települését tekintve a védelembe vételek megszűnésének vezető oka – 7- alkalommal a gondozási folyamat eredményessége volt, azaz az érintett kiskorú veszélyeztetettsége megszűnt vagy olyannyira mérséklődött, hogy elegendővé vált a gyermekjóléti alapellátás biztosítása a lakóhely szerint illetékes szolgálat részéről. A védelembe vétel 3 esetben a gyermekek nagykorúvá válásával szűnt meg, 2 alkalommal más hatósági intézkedés (egyik esetben családba fogadás, másik esetben szülői ház elhagyása) okán. 1 esetben költözés tette indokolttá a hatósági intézkedés megszüntetését.

2023-ban járási szinten 35 fő kiskorú került a központ ellátotti körébe új esetként. Új védelembe vételre 26 kiskorú esetében került sor, akik 20 családból érkeztek. Ideiglenes hatályú elhelyezéssel 4 gyermek, míg nevelésbe vétellel 5 kiskorú gyermek volt érintett. A nevelésbe vett kiskorúak mindegyike a szülők tiszaújvárosi járáshoz tartozó településre

költözéssel kerültek a központ illetékességébe, míg az ideiglenes hatályú elhelyezett kiskorúak közül 2 fő a megszületését követően nem jöhetett haza a kórházból vér szerint családjához – a lakóhely szerint illetékes családsegítő jelzése alapján –, másik 2 fő esetében pedig gyermekjóléti alapellátásból került ideiglenes hatályú elhelyezés alá az illetékes szolgálat javaslatára, kezdeményezésére.

A Tiszaújvárosi Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztálya 16 alkalommal kérte fel javaslattételre a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központját kiskorúakat érintően megelőző pártfogás elrendelése ügyében. Többségében lopás és garázdaság miatt kerültek az érintett kiskorúak a hatóságok látókörébe. 2023. évben 7 fő kiskorú állt megelőző pártfogás alatt, melyből 4 fő volt tisztaújvárosi lakos. A kiskorúak szabálysértéseinek, bűncselekményeinek elkövetésének hátterében többségében a kortárscsoport negatív hatása és a szülői elhanyagolás/figyelem hiánya áll.

A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központ ellátásában álló kiskorúak veszélyeztetettségének fő okai között

- első helyen a szülők, család életvitele, életvezetési problémája (111 esetben),
- második helyen a kiskorúak magatartás – vagy tanulási zavara (47 esetben),
- harmadik helyen a gyermekek fizikai elhanyagolása (24 esetben),
- negyedik helyen a kortárscsoport negatív hatása (8 esetben),
- ötödik helyen a lakhatási probléma (6 esetben) áll.

A kiskorúak családon belüli lelki bántalmazása fő okként 3, míg halmozott adatként (vagyis több veszélyeztetettségi ok közül az egyik) 38 esetben állt fenn a tavalyi év során. Fizikai elhanyagolás fő okként 24, halmozott adatként 50 esetben fordult elő.

A nevelésbe vett gyermekek száma 2023. évben 62 fő volt, amelyből 7 gyermek tisztaújvárosi érintettségű: 5 kiskorú esetében a szülők más járásból költöztek Tiszaújvárosba gyermekeik kiemelését követően, 2 esetben a nevelésbe vétel elrendelésére a központ tett javaslatot. Ideiglenes hatállyal elhelyezettek száma a járásban 6 fő volt a tavalyi év során, melyből 2 fő volt tisztaújvárosi lakos. A 2023-as év folyamán a nevelésbe vétel megszüntetésére 1 fő esetében nagykorúvá válás miatt került sor, 2 esetben a kiskorúakat örökbe fogadták, 1 kiskorú pedig hazagondozásra került, aki azóta utógondozás alatt áll. A hazagondozás és kapcsolattartás érdekében folytatott segítő munka 40 gyermek

hazagondozása, szülői kapcsolattartása esetében akadályba ütközött, melynek okai az alábbiak:

Az illetékességi területen több család rendelkezik lakcímmel úgy, hogy életvitelszerűen nem tartózkodik a tiszaujvárosi járás területén. A gyámhivatalok megküldték megkereséseiket a felülvizsgálati időpontokban, azonban érdemben eljárni a Központ nem tudott, hiszen információ nem állt rendelkezésre a családról. Szülői részről nem cél a családba történő visszagondozás, a szülők érdemi erőfeszítéseket nem tesznek ezért (indokok: beteg gyermek, a szülők új élettársi kapcsolatot létesítettek, új gyermek született, elégtelen lakó- és anyagi körülmények). Ezekben az esetekben a felkeresett szülők írásban lenyilatkozzák, hogy gyermekeiket nem kívánják a későbbiekben sem nevelni, illetve a gyámhivatalnál tesznek nyilatkozatot. Ezen túlmenően egyéb okból is meghiúsul a szülői kapcsolattartás (büntetés-végrehajtási intézetben való tartózkodás, vagy a gondozási helytől távol eső településen, esetleg külföldön való tartózkodás).

A Család- és Gyermekjóléti Központ esetmenedzserei a hatósági intézkedésekhez kapcsolódó munkájuk során 2023. évben 837 alkalommal tettek családlátogatást, 269 alkalommal folytattak esetkonzultációt, 279 alkalommal esetmegbeszélést.

A Család- és Gyermekjóléti Központ 2018. január 1-jétől - a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 64/A. §-ában foglaltak alapján - kötelező feladatként végzi a szociális diagnózis készítését. Az esetmenedzser munkavégzése, illetve a szociális diagnózis elkészítése a mindenkori irányadó jogszabályok és útmutatók alapján, valamint a Szociális Ágazati Portálon közzétett, országosan egységesített, aktuális adatlapon, mindezeket túl a 2023. októberében indult KENYSZI elektronikus felület alkalmazásával történik. Az elkészült diagnózisok száma 2023. évben 13 db. Az elkészült értékelések alapján az alábbi problémák kerültek meghatározásra (halmozott adat; egy ügyfélnél több probléma is beazonosításra került):

- 9 alkalommal egészségügyi állapottal kapcsolatos probléma,
- 8 alkalommal anyagi probléma,
- 7 alkalommal családi kapcsolatokra vonatkozó probléma,
- 6 alkalommal gyermekkel kapcsolatos probléma,
- 5 alkalommal foglalkoztatási probléma,

- 1 alkalommal lakhatási probléma,
- 1 alkalommal társas kapcsolatokra vonatkozó probléma,
- 4 alkalommal egyéb probléma.

A 2023. évben készült szociális diagnózisok értékelései során meghatározott problémák alapján – a széleskörű szolgáltatások ellenére – a járásban a következő hiányzó szolgáltatásokra/férőhely-bővítésre mutatkozik igény/szükséglet:

- családterápia,
- idősek otthona,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- szociális bérlakás program.

Óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység

2018. szeptember 1-jétől a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család- és Gyermejjóléti Központja kötelező feladatként biztosítja a Tiszaújvárosi Járás illetékességi területén működő köznevelési intézmények számára az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet. Az óvodai és iskolai szociális segítő szakember tevékenysége az intézményekben megjelenő szociális és gyermekvédelmi problémák, szükségletek alapján kerül meghatározásra, mindenkor figyelembe véve az életkori sajátosságokat, illetve a köznevelési intézmény már kialakított gyakorlatát. A szükségletek meghatározása minden esetben a szükségletfelmérés eszközével történik, az erre a célra kidolgozott adatlap segítségével, melynek eredménye alapján kerülnek elkészítésre az éves munkatervek. A szükségletfelmérések évenként felülvizsgálatra kerülnek, melyek eredményéből megállapíthatóak a köznevelési intézmények aktuális szükségletei. 2023-ban a feladatellátás 17 iskolában (melyből 1 kollégium és 1 Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, 2 pedig bezárásra került 2023. szeptemberében) és 20 óvodában valósult meg. A 2023. októberi adatok alapján a Tiszaújvárosi Járásban működő köznevelési intézményekbe 5.162 fő gyermek jár, mely létszám 2022-ben 5.063 fő volt.

2023. évben az óvodai és iskolai szociális segítők összesen 2.888 tevékenységet végeztek a köznevelési intézményekben, melyekben az ellátott személyek száma 1.508 fő volt. A tapasztalatok alapján évek óta a leggyakoribb munkaforma a konzultáció, mely

elsősorban a pedagógusokkal történik egyéni tevékenység formájában, de egyre több szülővel (53 fő) is lehetőség nyílt a konzultációra a 2023-as évben. Ezt követi a segítő beszélgetés, mely az esetek döntő többségében iskolákban valósul meg a tanulókkal. A gyermekek sokszor önként keresték fel az óvodai és iskolai szociális segítőket. Az óralátogatás/csoportlátogatás, mint tevékenység forma az, amely során a leginkább rálátása van a segítőnek a gyermekközösség működésére, az egyes gyermekek csoporton belüli helyének feltérképezésére. Egyre nagyobb népszerűségnek örvend az iskolákban a csoportfoglalkozás, melyre 111 alkalommal került sor 2023-ban. A foglalkozások jellege többek között függ az osztályfőnökök, intézményvezetők felkérésétől, az óralátogatások tapasztalataitól, a gyermekek életkorától. Az eltelt év során kiemelt figyelmet szenteltek a szociális segítők a csoportfoglalkozásoknak, mely a jövőt illetően is célkitűzésük. Előnye, hogy egy időben nagyobb létszámú gyermekcsoport érhető el és fejleszthető, „kezelhető” probléma-specifikusan. A fentebb felsorolt tevékenységeken túl a segítők munkájuk során tanácsadást (85 alkalom) és információnyújtást (38 alkalom) biztosítottak, közösségépítő tevékenységeket folytattak (4 alkalom) – vagy bekapcsolódtak azokba – részt vettek óvodai és iskolai programok előkészítésében, lebonyolításában (28 alkalom), szükség esetén részt vettek esetkonferencián (4 alkalom) és esetmegbeszélésen (4 alkalom).

Az óvodai és iskolai szociális segítő munkatársak egy hetes napközis tábor megvalósításában működtek közre, 2023. július 3-7. között a Család- és Gyermejjóléti Központ szervezésében, ahol a 6-10 éves korosztályból 17 fő gyermek vett részt.

Pszichológiai tanácsadás

A pszichológus szakember a tanácsadói feladatot az intézménnyel kötött megbízási szerződése alapján látja el. A tiszaujvárosi lakosok számára, továbbá a járási településen élő, hatósági intézkedés hatálya alatt álló kliensek számára biztosít a Központ pszichológiai tanácsadást havi 30 órában. A pszichológiai tevékenység az alábbi területeket érinti:

- pszichológiai tanácsadás, vizsgálat a kliensek részére,
- pszichológiai szupervízió a munkatársak és a vezetők részére,
- egyéni esetmegbeszélés a munkatársak és a szakmai vezetők részére.

2023-ban összesen 64 fő kereste fel a Család– és Gyermekjóléti Központ ingyenes pszichológiai tanácsadás szolgáltatását, összesen 191 alkalommal. Az igénybevevők számában az előző évekhez képest (2022-ben 55 fő, míg 2021-ben 59 fő) minimális növekedés tapasztalható, míg tevékenység számának tekintetében a 2022. évvel (199 alkalom), közel azonos. A Család– és Gyermekjóléti Központ 39 főt delegált pszichológiai tanácsadásra, akik összesen 92 alkalommal vették igénybe a szolgáltatást.

Jogi tanácsadás

A központ ezen speciális szolgáltatását 1 fő jogász szakember látja el az intézményben megbízási szerződés alapján, havi 4 órában. 2023. évben 84 fő kért jogi tanácsadást, tájékoztatást, az összes tevékenység száma 98 volt. Az ingyenes speciális szolgáltatás már a köztudatban él, az igénybe vevők önkéntesen jelentkeztek a lakosság köréből zömében Tiszaújvárosból, akik túlnyomó többségében nem kliensei az intézménynek. A hozott problémák változatosak: többnyire ajándékozással, örökléssel, végrendelettel, végrehajtással, gyermekelhelyezéssel, kapcsolattartással, közös tulajdon megszüntetésével kapcsolatos kérdésekkel, továbbá banki hitelekkel, vagyonmegosztással és egyéb ügyintéзésekkel keresik fel a szakembert.

Kapcsolattartási ügyelet

A gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 27. §-a értelmében a kapcsolattartás célja, hogy a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személyek közötti családi kapcsolatot fenntartsa, továbbá a kapcsolattartásra jogosult szülő a gyermek nevelését, fejlődését folyamatosan figyelemmel kísérje, tőle telhetően segítse. Biztosítja a gyermek és a kapcsolattartásra jogosult személy számára a találkozásra, együttlétre alkalmas semleges helyszínt és felügyeletet ellátó szakembert gyámhatósági határozat, vagy bírósági döntés alapján a Család- és Gyermekjóléti Központnál.

A tavalyi év folyamán gyámhatósági határozat alapján 3 kiskorú vette igénybe a Központ kapcsolattartási ügyeletét, akik ügyében 3 fő nagyszülő és 2 fő szülő volt jogosult a kapcsolattartásra, mely minden esetben felügyelt keretek között valósult meg. További

2-2 nevelésben lévő gyermek esetében egyáltalán nem valósult meg a szülői kapcsolattartás annak ellenére, hogy azt a gyámhatóság elrendelte. 2023. évben a kapcsolattartási ügyeleten összesen 8 fő (szülő, nagyszülő és gyermek) jelent meg, összesen 33 alkalommal.

Gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat célja a Család- és Gyermekjóléti Központ nyitvatartási idején túl felmerülő krízishelyzetekben történő azonnali segítség, tanácsadás, vagy tájékoztatás nyújtása. A készenléti szolgálatot az intézményben és a járás településeinek minden család- és gyermekjóléti szolgálatának helyszínén nyilvánosan kifüggesztett telefonszám munkaidőn túli elérésével biztosítja a Család- és Gyermekjóléti Központ.

2023-ban 20 hívás érkezett a készenléti telefonra, mely jelentős csökkenés a 2022. évben történt 32 híváshoz képest. A 20 hívásból a legtöbb (7 db) az esetmenedzserek/családsegítők elérhetőségével kapcsolatban történt, ezt követte a kapcsolattartási problémával összefüggésbe hozható tájékoztatás kérése (3 db), terhesség-megszakítás érdekében a családvédelmi szolgálat elérhetőségét 2 alkalommal szerették volna megtudni. Szülői felügyeleti jogi kérdésben 2 hívás érkezett a készenléti telefonra, 1 alkalommal kiskorú veszélyeztetéséről érkezett szóbeli jelzés, 1 alkalommal pedig felnőtt korút ért bántalmazásról, párkapcsolati problémákról jelzett a bántalmazott hozzátartozója. Ügyintézésel kapcsolatos információt 2 telefonáló kért, míg 1 alkalommal a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézettől érkezett hívás a készülékre ellenőrzés céljából.

Felügyeleti szervek szakmai ellenőrzésének tapasztalatai:

A 2023. évi fenntartói törvényességi ellenőrzésen megfogalmazásra került, hogy a szociális diagnózis tekintetében javasolt a központ feladat-ellátási rendszerében elfoglalt helyének illetve gyakorlatának átgondolása.

A felvett diagnózisok számának növelése érdekében a szociális diagnózist készítő esetenedzser a szolgáltatást népszerűsítő szórólapokat készített a lakosság számára, me-

lyek kihelyezésre kerültek a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Család- és Gyermekjóléti Központjának, valamint Család- és Gyermekjóléti Szolgálatának folyósójára. Ennek eredményeképpen a tavalyi év során már 1 fő önként jelentkezett diagnózis felvételére. Tájékoztató szórólap készült a jelzőrendszeri tagok számára is a felkérések számának növelése érdekében.

A szociális diagnózist készítő esetmenedzser munkakört betöltő kolléga 2021. január 1-jétől látja el feladatát. A 2023. évben teljesítette a kötelezően előírt, Nemzeti Szociálpolitikai Intézet által biztosított „Szociális diagnózist készítő esetmenedzser” elnevezésű, 90 órás, jelenléti oktatással megtartott képzést, melynek során módszertani szempontból olyan ismeretekre tett szert, melyekkel a jövőben feltételezhetően növelhető a felvételre kerülő szociális diagnózisok száma.

Célkitűzések 2024. évre a felvételre kerülő szociális diagnózisok számának növelése érdekében:

- A szociális diagnózist készítő esetmenedzser a járás összes család- és gyermekjóléti szolgálatánál szakmaközi megbeszélés keretében előadást tart a településen illetékes jelzőrendszeri tagoknak a szociális diagnózis céljáról, funkciójáról, annak elkészülte esetén a várható pozitív hatásairól.
- A szociális diagnózist propagáló szórólapok kihelyezése a Tiszaújvárosi Járás településeinek különböző intézményeibe, úgy, mint: védőnői szolgálatok, nevelési-oktatási intézmények, rendelők, helyi önkormányzatok, bölcsődék, népkonyha stb., a diagnózis készítésére önként jelentkezők számának növekedése érdekében.
- Szociális diagnózist készítő esetmenedzser személyes jelenlétének növelése a járás településein heti-kétheti rendszerességgel, személyes kapcsolat felvétele a járási jelzőrendszeri tagokkal a felkérések számának növekedése érdekében.

Jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai:

A tiszaujvárosi jelzőrendszer működése alapvetően megfelelő, azonban fejleszthető lenne az alábbi területen. Az oktatási intézmények az esetek döntő többségében a Család- és Gyermekjóléti Központot csak az igazolatlan hiányzásokról értesítik, esetenként

azt is jóval később, mint ahogyan az aktuális lett volna. Több alkalommal megesett, hogy a segítő szakemberek tájékoztatták a pedagógusokat arról, hogy hiányzás esetén mely hatóságok, szolgálatok felé milyen jelzési kötelezettségük van. Felkérésre rendszeresen megküldik pedagógiai véleményeiket a pedagógusok, ebben indokolt esetben kifejtik az érintett kiskorú és/vagy a szülőkkel kapcsolatos problémákat.

Jövőre vonatkozó javaslatok, célok:

- Az egyre konfliktusosabb kapcsolattartások miatt indokoltá vált a mediáció, mint speciális szolgáltatás bevezetése.
- Az oktatási-nevelési intézmények, egészségügyi szolgáltatók jelzési aktivitásának erősítése, jelzési kötelezettség tudatosítása a veszélyeztetett gyermek érdekében, a jelzéstétel módjának egységesítése.
- A köznevelési intézmények egységes szemléletformálása az óvodai és iskolai szociális munka kiemelt jelentőségét illetően, előadásokkal, szakmaközi megbeszélések ügyet célzó témaválasztásával, személyes konzultációkkal.

Gyermekek napközbeni ellátása

A „Napsugár” Bölcsőde a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ keretében önállóan működő szakmai egység, amely a tiszaújvárosi lakóhellyel rendelkező, családban nevelkedő - 20 hetestől 3 éves korú - gyermekek napközbeni ellátását biztosítja a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint, a jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személyek által.

Ellátandó feladatai:

- **A bölcsődei nevelés, gondozás:** Célja, hogy a kisgyermekek elsajátítsák azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak a környezet változásaihoz. A bölcsődei nevelés segítse a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét, a koragyermekkori intervenció szemléletének, módszereinek alkalmazásával minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenciós tevékenységet folytasson, és segítse a szülők munkavállalását.

- **A gyermekélelmezés:** Cél a gyermekek napirendjén belül a kulturált étkezés feltételei és a szabályrendszer kialakítása. Ízléses tálaló edényekből, jó hangulatban folyik az életkornak megfelelő változatos és egészséges táplálkozás Saját főzőkonyhából naponta kerül ki az a sok finom és lehetőség szerint változatos étel, amit a konyhai dolgozók nagy gonddal és szakértelemmel készítenek el.

- **Pihenés, alvás:** Idejét, időtartamát a gyermekek igénye határozza meg. Az alváshoz nyugodt légkört és megfelelő tárgyi feltételeket biztosít az intézmény, a kisgyermeknevelő közvetlen jelenlétével. Előtérbe helyezve a gyermek alvási szokásait (szükség esetén a megszokott játékot, cumit, textíliát megkaphatja).

- **Öltözködés:** Legfontosabb funkciója az időjárás változásaival szembeni védekezés. E tevékenység közben fejlődik a gyermek önállósága, igényessége. Az öltözködésnél a kisgyermeknevelő szerepe a gyermek önállóságának támogatása, igény szerinti segítségnyújtással. A gyermekek saját ruháikat viselik, a csoportszobában váltócipőt használnak.

- **Egészségvédelem, egészségnevelés:** Feladat a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető emberi higiénés szokások kialakításának segítése. Érvényesül a folyamatosság, a szabadság, az önkéntesség és a választhatóság elve. A nevelő-gondozó munkában fontos, hogy a mozgás az egész napi tevékenység szerves része legyen, a tárgyi környezet teljes biztosítása mellett a biztonság, praktikum, az akadálymentesség és az esztétikum követelményeinek szem előtt tartásával.

- **Az érzelmi fejlődés, szocializáció segítése:** A kisgyermek elsősorban érzelmi lény, érdeklődését érzelmei irányítják. Elsődleges szocializációs környezete a család, amelyben nevelkedik. A kisgyermek tevékenysége bizonyos mértékben tükrözi érzelmi világát. Az érzelmek befolyásolhatók, pozitív érzelmek elősegíthetőek, de ugyanúgy a negatívak is. A bölcsődés kisgyermek gondozásának egyik alapfeltétele a pozitív megerősítés. A szakemberek a derűs légkör biztosításával segítik a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek feldolgozását, csökkentését.

- **A játék a gyermekkor legfontosabb tevékenysége:** A játékot a gyermek elsődleges tevékenységi formájának tekinthetjük, ezért biztosítjuk, hogy megismerje a körülötte lévő világot és kipróbálja, gyakorolja, kiélje és feldolgozza az őt ért élményeket. A

nagymozgásos játéktevékenységek, mondókák, énekek, versek, mesék mellett az alkotó tevékenységi formák használatát is megismertetjük a kisgyermekkel. (pl: nyomdázás, gyurmázás, festés, ragasztás, tépés, gyúrás, rajzolás)

Ellátások igénybevétele, ezzel összefüggő tapasztalatok:

Az intézmény 108 férőhelyen - folyamatos nyitva tartással - 6 gyermekcsoportban biztosítja a szolgáltatást. A 6 gyermekcsoportból 2 csoport két éven aluli gyermekek ellátását míg 4 csoport a 2 éven felüli gyermekek napközbeni ellátását biztosította. Az új gyermekek fogadása és beszoktatása a 2023. évben is folyamatos volt. A szülővel történő fokozatos beszoktatás nemcsak a gyermekek számára jelent előnyt, hanem hatással van a család és a bölcsőde kapcsolatának alakulására is. Megváltoztatja a formális együttműködést azáltal, hogy lehetőséget nyújt a család és a bölcsőde gondozási-nevelési módszereinek összehasonlítására, a közös célok együttes megvalósítására.

Az év folyamán 101 gyermek vette igénybe a szolgáltatást, az új felvételes gyermekek száma 52 fő volt és ugyanennyi fő került megszüntetésre. A megszüntetések indoka a gyermekek óvodai kötelezettsége, illetve családi (költözés, egészségügyi) okok voltak. Az intézmény kihasználtsága éves szinten 59,6 százalékos volt. 2023. december 31-én 54 beíratott gyermek volt a bölcsődében. Az érdekképviselői fórum működése folyamatos, a gyermekek szülei nem éltek hivatalos jelzéssel a fórum tagjainál. Nem volt szükség panasz kivizsgálására. A bölcsőde az év folyamán a jeles napokról megemlékezett (farsang, húsvét, anyák napja, március 15, nőnap, Márton nap, Mikulás, karácsony), melyek remek lehetőséget biztosítottak arra, hogy a közös élmény erejével megteremtsük a hagyományokat, és közel hozzuk a szűkebb és tágabb környezetünk eseményeit. Az ünnepekkel közvetítjük egyetemes és nemzeti kultúránk értékeit, a jeles napok kapcsán felidézzük a népi hagyományokat. A gyermeknek szüksége van arra, hogy az ünnep és a mindennapok elváljanak egymástól. Az ünnep fényét emeli a feldíszített bölcsőde, az ünneplőbe öltözött gyerekek, a meglepetések, és az ajándékozás öröme. Az érzelmi ráhangolódást az aktuális mesékkel, versekkel, dalokkal, játékokkal biztosítottuk.

A szülők bevonása elengedhetetlen a bölcsődei ellátás sikeréhez. A családlátogatás, a szülővel történő fokozatos beszoktatás és a napi találkozások biztosítják, hogy a szülők

megismerjék a bölcsődei nevelés-gondozás elveit és gyakorlatát, a kisgyermeknevelő pedig, a szülő segítségével megismeri a gyermek egyéni igényeit, szokásait. Ezek a tapasztalatok kölcsönösen segítik a család és az intézmény közötti jó kapcsolat kialakítását és elősegíti az együttnevelés megvalósulását. A 2023-as évben 40 családlátogatás valósult meg. Fontos, hogy a szülők aktívan részt vegyenek a bölcsődei életben, kommunikáljanak az intézménnyel, illetve a gyermekükhöz közelálló kisgyermeknevelővel. Ezt a célt szolgálja a szülőcsoportos megbeszélés, mely 3 alkalommal valósult meg, összesen 38 szülő részvételével. A szakmai napot a jogszabályban meghatározott időpontban, 2023. április 21-én tartotta az intézmény. A bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelők - továbbképzés keretein belül - külső előadók részvételével interaktív, preventív előadásokat hallgathattak meg. 2023. május 20-án került megrendezésre a „Napsugár” Bölcsőde nyílt gyermeknapja. Az eseményt sikeresen zárta az intézmény, sok új érdeklődőt vonzott a bölcsőde életébe való betekintés lehetősége.

A szakmai egység munkáját ellenőrizte a Tiszaújvárosi Polgármesteri Hivatal Intézményfelügyeleti, Szociális és Sport Osztály, hiányosság nem került feltárássra. Módszertani ellenőrzésre nem került sor.

Jövőre vonatkozó célok meghatározása:

A Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ az értékelt, 2023. év folyamán a jogszabályi előírásoknak megfelelően működtette a gyermekjóléti intézményrendszerét. A Család- és Gyermekjóléti Központ ellátta a járásban az integráló és segítő szerepét, amelyre a jogszabályok adtak lehetőséget. Elsőrendű feladat volt a jelzőrendszer működtetése, amely meghatározó tényezőjévé vált a város gyermekvédelmi rendszerének. Célkitűzés továbbra is a jelzőrendszer professzionális működtetése érdekében a már meglévő együttműködés további megerősítése. Széleskörű és színvonalas szakmai szolgáltatás, a családok széleskörű megsegítése, szolgáltatásokhoz való hozzájutásuk elősegítése. Továbbra is feladat az intézmény informatikai rendszerének megújítása és a bölcsőde játszó udvarának felújítása, füvesítése.

A bölcsőde működése során a jövőre nézve prioritásként kell kezelnünk a rendelkezésre álló férőhelyek maximális kihasználtságának elérését, mely a gazdaságos működést segíti elő, valamint a magas színvonalú ellátás megőrzését, annak folyamatos biztosítását.

Tiszaújváros, 2024. március 05.

Szentgyörgyi Éva*
intézményvezető

1. sz. melléklet

Kimutatás a gondozási esetek számáról Tiszaújvárosban és a Tiszaújvárosi Járásban 2020-2023 év között

Megnevezés	Összes hatósági intézkedéshez kapcsolódó ellátás szülő+gyermek				Jogerős határozattal érintett kiskorú				Védelemben vett kiskorú				Nevelésbe vett kiskorú				Családba fogadott kiskorú				Utógondozott				Megelőző pártfogás alatt álló kiskorú				Ideiglenes hatállyal elhelyezett kiskorú			
Év	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023	2020	2021	2022	2023
Tiszaújvárosi Járás	248	261	285	291	141	157	168	177	100	108	107	112	38	44	53	55	3	0	0	1	3	5	5	6	4	1	4	3	0	0	3	4
Tiszaújváros	35	58	62	48	20	33	35	24	19	32	34	15	0	1	1	7	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	1	4	0	0	2	
Összesen	283	319	347	339	161	190	203	201	119	140	141	127	38	45	54	62	4	0	0	2	4	5	5	6	5	1	5	7	0	0	3	6

2. sz. melléklet

Kimutatás a Család – és Gyermekjóléti Központ gondozási eseteinek számáról
(tárgyév január 1. – december 31.)

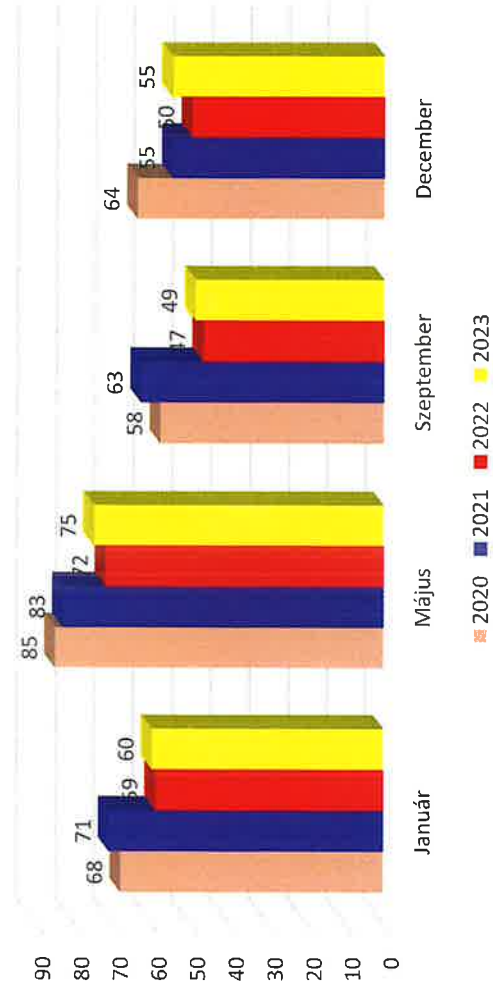
Megnevezés	Összes ható- sági intézke- déshez kap- csolódó ellátás (szülő+ gyermek)	Ebből jog- erős határo- zattal érin- tett kiskorú	Véde- lembe vett kis- korú	Nevelésbe vett kis- korú	Családba fogadott kiskorú	Megelőző pártfogás alatt álló kiskorú	Ideiglenes hatályú el- helyezés	Utógon- dozott	Családi pótlék természetbeni nyújtásával érintett kis- korú
Tiszaújvárosi Járás	291	177	112	55	1	3	4	6	0
Tiszaújváros	48	24	15	7	1	4	2	0	0
Összesen	339	201	127	62	2	7	6	6	0

3. sz melléklet

Speciális szolgáltatások keretein belül végzett tevékenységek száma, ellátott személyek száma
(tárgyév január 1. – december 31.)

Tevékenység	Speciális tevékenységek száma – db (<i>halmozott adat</i>)		Speciális tevékenység keretein belül ellátott személyek száma – fő (<i>nem halmozott adat</i>)	
	Összes tevékenység száma	Jogerős hatósági intéz- kedéssel érintett	Összes ellátott száma	Jogerős hatósági intéz- kedéssel érintett
Kapcsolattartási ügyelet	33	33	8	8
Utcai (lakótelepi) szociális munka	0	0	0	0
Óvodai, iskolai segítő tevékeny- ség	2888		1508	
Készletléti szol- gálat	20			
Jogi tanácsadás	98	0	84	0
Pszichológiai ta- nácsadás	191	44	64	19
Csoportmunka	0	0	0	0
Egyéb	0	0	0	0
Összesen	3230	77	1664	27

Kimutatás
a Bölcsődébe beíratott gyermekek számáról
2020 – 2021 – 2022 – 2023. évben

	Január	Május	Szeptember	December
2020	68	85	58	64
2021	71	83	63	55
2022	59	72	47	50
2023	60	75	49	55